

vierde adviesnota van het STEM-platform

Brussel
donderdag 3 september 2015

Deze adviesnota omvat drie delen:

deel 1: de vierde adviesnota aan de leden van de STEM-stuurgroep.

Het STEM-platform is blij dat het ook in 2015-2016 de vruchtbare samenwerking met de STEM-stuurgroep kan verderzetten. Het platform legt meteen een concreet initiatief op de tafel en vraagt de stuurgroep hierbij om enkele engagementen aan te gaan.

U leest hierover meer in deel 1 van deze nota.

deel 2: het STEM-charter

Het STEM-platform heeft een ontwerptekst voor een STEM-charter opgesteld en legt die hierbij voor aan de stuurgroep.

deel 3: een eerste voorstel van ondertekenaars van het STEM-charter.

Wij zouden deze charter willen laten ondertekenen door een aantal partijen (VDAB, sectoren, grote bedrijven,...) op de STEM Doe dag die op 29 oktober 2015 georganiseerd wordt. Stapsgewijs kunnen er partners en initiatieven toegevoegd worden zodat er een sneeuwbal effect gecreëerd wordt.

Deel 1:

De vierde adviesnota aan de leden van de STEM-stuurgroep.

Het STEM-platform heeft een ontwerp tekst voor een STEM-charter opgesteld en legt die hierbij voor aan de stuurgroep.

De keuzes die in dit ontwerp gemaakt zijn en waarover een open dialoog kan worden gevoerd, stoelen op deliberatie in de schoot van het platform, maar ook op informele aftoetsing bij groepen van betrokkenen.

De bedoeling van dit charter is: de stakeholders, de betrokkenen - instellingen, bedrijven, overheden en overheidsinstellingen, sociale partners, sectororganisaties - en een aantal VIP's overhalen zich publiek te engageren voor de STEM-doelen en ze op een spoor te zetten dat hen ertoe leidt om met inspanningen en ook met 'middelen' over de brug te komen om die doelen te realiseren, en ze aan te zetten die inspanningen en middelen gezamenlijk in te zetten.

Wij zouden deze charter willen laten ondertekenen door een aantal partijen (VDAB, sectoren, grote bedrijven,...) op de STEM Doe dag die op 29 oktober 2015 georganiseerd wordt. Stapsgewijs kunnen er partners en initiatieven toegevoegd worden zodat een sneeuwbal effect ontstaat.

De filosofie en de achtergrond van deze tekst is identiek dezelfde als degene die in andere landen ook aan de grondslag lag van vergelijkbare acties en bewegingen (het Nederlandse platform Bèta-Techniek is hier het bekendst).

Heel veel instanties in de samenleving voelen al decennia de gevolgen van het gebrek aan belangstelling en waardering voor de STEM-opleidingen en STEM-beroepen. Velen van hen investeerden zelf in het werven van belangstelling; de meesten hielden dat maar één of enkele jaren vol; maar zelfs wie het langer volhield, ondervond dat dit allemaal weinig aarde aan de dijk bracht. Men bleef rondjes draaien tot men merkte dat zo'n acties wel effect hebben als alle betrokkenen samen langdurig en gestroomlijnd zo'n campagne voeren.

De Vlaamse overheid heeft de basis gelegd en een kader geschapen, met haar STEM-actieplan.

Ze heeft een STEM-platform opgericht: een reeks personen uit diverse kringen die ze vraagt haar te adviseren over de concretisering van haar plan, en mee te mobiliseren voor STEM.

Uit het overleg en de samenwerking van STEM-stuurgroep en –platform zijn al een reeks beslissingen en initiatieven voortgekomen die succesvol zijn en ook al een zekere duurzaamheid hebben.

De cijfers van de participatie aan STEM-opleidingen gaan eindelijk de goede kant uit. Dat is een eerste voorbeeld daarvan.

De STEM-academies die op korte tijd een gigantisch succes zijn geworden, vormen een tweede voorbeeld.

Nu is het zaak alle stakeholders, alle direct en indirect betrokkenen – waaronder de bedrijven en bedrijfstakken en de onderwijs- en opleidingsinstellingen – nadrukkelijker mee voor de kar te spannen.

Er is daarvoor nog geen kanaal of geen hefboom.

Het STEM-platform is geen formeel orgaan waarin ‘de representatieve vertegenwoordigers’ van die betrokkenen kunnen overleggen en tot engagementen kunnen worden gebracht.

De vorming van zo’n overlegorgaan kan onderzocht worden, maar vandaag beveelt het platform aan om via een charter met de betrokkenen, een ‘beweging’ pro STEM op gang te brengen.

Het platform kiest niet voor een lange, uitgebalanceerde tekst, formele structuren en lange onderhandelingen over punten en komma’s. Eén A4tje volstaat.

Het is de bedoeling een beweging tot stand te brengen, waarin instanties en mensen en hun netwerken zich engageren, centraal en op lokaal of subregionaal niveau.

Dit charter houdt dan ook in dat de dynamiek pro STEM voortaan vanuit vele hoeken en kanten kan, moet en zal komen.

Bijgevolg moet er iets of iemand aangeduid worden die centraal de zaak (en het A4tje) verder uitwerkt, die het initiatief bewaakt, coördineert en stimuleert, die de communicatie over al die activiteiten verzamelt en openbaar maakt, die instaat voor de kwaliteitsborging van de initiatieven, die zo nodig het overleg onder de sectoren, de instellingen en de sociale partners of andere organisaties op gang brengt en ondersteunt, en die ook voor lokale of subregionale coördinatie kan zorgen.

Het zou immers goed zijn als er op het niveau van alle subregio’s ook een aanspreekpunt zou zijn.

Besluit:

- Het STEM-platform vraagt de STEM-stuurgroep het charter, en de tekst en de filosofie ervan in overweging te nemen.
- Het STEM-platform vraagt de STEM-stuurgroep ook, ter verduidelijking, al kennis te willen nemen van de (nog onvolledige) lijst van personen en instanties die in eerste instantie zouden kunnen gevraagd worden het charter te onderschrijven: de STEM-ambassadeurs van het eerste uur.
- Het STEM-platform vraagt de STEM-stuurgroep de voorgestelde ondersteuning in overweging te nemen en na te gaan wie daarvoor kan aangeduid worden. We bevelen aan dat deze partij ervoor kan zorgen dat de mooie verhalen gedeeld worden zodat ze inspirerend werken naar jongeren en werkzoekenden.

Hiervoor is noodzakelijk dat deze partij:

- ✓ regionale STEM-events kan faciliteren waarop alle betrokken partijen van het STEM-charter kennis, ervaring en interessante (praktijk)voorbeelden uitwisselen. Deze activiteiten creëren content voor de website.
- ✓ een platform (website) beheert waarop duidelijk gecommuniceerd wordt naar alle STEM-actoren en waarop verduidelijkt wordt welke concrete acties kunnen ondernomen worden door de ondertekenaars: stages, opendagen, ondersteuning van scholen met materiaal of experts, beelden en verhalen van samenwerkingsverbanden tussen onderwijsinstellingen en bedrijven, verhalen van jongeren, gezamenlijke projecten die de maatschappelijke relevantie van STEM benadrukken, initiatieven naar specifieke doelgroepen, ... Dit platform wordt gevoed met zaken die stakeholders die het charter getekend hebben aanleveren.

Er moet uitgemaakt worden hoe deze verhalen gebracht zullen worden zodat ze best inspireren.

- ✓ Zijn er kwaliteitscriteria zoals voor de STEM-academies?
- ✓ Kunnen de zes criteria van de VRWI hierin een leidraad zijn?
- ✓ Het geheel moet viraal leven op social media .

De belangrijkste rol van die 'ondersteuning' speelt zich wellicht achter de schermen af: het overschrijden van de 'grenzen' van sectoren, ... om de gewenste gezamenlijke initiatieven op gang te brengen, centraal en lokaal of subregionaal.

- Het STEM-platform beveelt aan dit charter te lanceren op de Doe-dag van de VDAB op 29 oktober 2015.

De VDAB lanceert op die dag zijn STEM-actie ('STEM voor morgen'). Dat is snel, maar niet iedereen moet er van de eerste dag bij zijn, het platform beoogt een sneeuwbaaleffect dat geleidelijk meer mensen en instanties bij de zaak betreft.

Deel 2: het STEM-charter

Dit charter verenigt al wie wil getuigen hoe boeiend, zinvol en belangrijk wetenschap, technologie, wiskunde en informatiekunde (STEM) wel zijn en zich zal inzetten om STEM, STEM-opleidingen en –beroepen aantrekkelijker te maken en ze meer waardering te bezorgen.

Slim en complexloos weten om te gaan met wetenschap, technologie, wiskunde en informatiekunde, is een voorwaarde om de bevolking een hoge welvaart en een hoog welzijn te kunnen waarborgen.

Als STEM-ambassadeurs zullen de ondertekenaars deze visie – ‘STEM voor morgen’ - uitdragen:

- Zij engageren zich ook tot acties voor de verhoging van het aantal leerlingen en studenten in STEM-richtingen, en dit op alle niveaus, in alle onderwijsvormen van zowel het jongeren- als het volwassenenonderwijs, en in alle andere vormings- en opleidingstracés.
- Ze zetten zich ook in voor de verhoging van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van die opleidingen.
- Zij dragen ook bij tot de verhoging van de algemene STEM-competenties en –vaardigheden van alle burgers.
- Ze engageren zich om die initiatieven zoveel mogelijk gezamenlijk, gestroomlijnd en gecoördineerd op te zetten, daarbij de grenzen van de disciplines, de wetenschapstakken, de bedrijfstakken en de instellingen overstijgend, en om die initiatieven ook gezamenlijk bekend te maken.
- De ondertekenaars onderschrijven daarmee de krachtlijnen en de doelstellingen van het STEM-actieplan dat de Vlaamse overheid goedkeurde.
- Zij benadrukken dat de herwaardering van het vakmanschap in al zijn vormen een absolute must is.
- En ze beklemtonen de maatschappelijke relevantie van STEM; ze menen dat die een hefboom is om STEM een grotere aantrekkingskracht te geven en nieuwe groepen aan te trekken.

De Vlaamse overheid van haar kant engageert zich om een echt gecoördineerd STEM-beleid te voeren:

- Ze zal haar STEM-actieplan verder uitvoeren en verfijnen en er afdoende middelen voor voorzien.
- Ze zal de hierboven beschreven initiatieven krachtig ondersteunen, in het bijzonder de coördinatie, de stroomlijning, de bekendmaking en de kwaliteitsverhoging die daarin vervat is.
- En ze zal de sociale partners en de lokale besturen aanzetten ook hun steun te geven aan initiatieven die deze doelstellingen nastreven.

De ondertekenaars zijn

- individuele bedrijven, instellingen en diensten
- sociale partners en intersectorale en sectorale organisaties en instellingen
- onderwijs-, vormings- en opleidingsinstellingen en hun groeperingen
- STEM-academies en andere initiatieven
- centrale overheden
- lokale overheden
- individuen die een bijzondere betekenis hebben voor STEM.

In deel 3 van deze adviesnota wordt een eerste aanzet gegeven om deze ondertekenaars te bundelen. Deze lijst zal verder aangevuld worden zodat een sneeuwbal effect ontstaat.

Deel 3: een eerste voorstel van ondertekenaars van het STEM-charter.

Sector	organisatie
sector chemie, kunststoffen en life sciences	essenscia vlaanderen
	Co-valent (sectoraal vormingsfonds)
	PlastIQ (sectoraal opleidingscentrum)
	ACTA (sectoraal opleidingscentrum)
sector technologie	Agoria Vlaanderen
	INOM (sectoraal opleidingsfonds)
sector voeding	Fevia Vlaanderen
	IPV (sectoraal opleidingsfonds)
sector textiel en hout	Fedustria
	Cobot (sectoraal opleidingscentrum)
	OCH (sectoraal opleidingscentrum)
sector bouw	Vlaamse Confederatie Bouw
	Opleidingsfonds Bouw
	Fonds voor Vakopleiding in de Bouw (FVB)
	Bouwunie
	FVB
bekende CEO's	BASF
	Bombardier Belgium
	Proximus
	Atlas Copco
	Melexis
	Telenet
	NMBS
	Barco

onderwijskoepels	VSKO (vrij onderwijs)
	GO! (gemeenschapsonderwijs)
	POV (provinciaal onderwijs)
	OVSG (onderwijs steden en gemeenten)
organisaties voor wetenschapspopularisering	Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo)
	Technopolis
	Beroepenhuis
	STEM-academies
	JCW (Jeugd - Cultuur en Wetenschap)
	Kekule
	DSP Valley
	RVO Society
strategische onderzoekscentra	imec
	iMinds
	VIB
	VITO
universiteiten en hogescholen	KU Leuven
	Thomas More-hogeschool
	VUB
	U Gent
overheid	Departement Onderwijs
	Departement Werk en Sociale Economie
	Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
	VDAB
	Syntra Vlaanderen
	Digitale agenda
	FWO (Fonds wetenschappelijk onderzoek)

strategische Onderzoekcentra	
	SOC Maakindustrie
bedrijvenorganisaties	VOKA
	Unizo
	Boerenbond
sociale partners	ACV
	ABVV
	ACLVB
paritaire partners op sectoraal niveau	
Vlaamse organisaties	Flanders DC
	Flanders Synergy
onbaatzuchtige STEM-initiatiefnemers	
	Coderdojo vzw
	Dwengo vzw
	Jeugd - Cultuur en Wetenschap
	Robocup